

*В.М. Гриньова, д-р екон. наук, проф.,
О.М. Колодізєв, канд. екон. наук, доц.,
Харківський національний економічний університет*

РОЛЬ БАНКІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Активізація процесів фінансової глобалізації в умовах сьогодення передбачає принципові зміни характеру та якості послуг на фінансових ринках. Сучасні умови інтеграційного розвитку вимагають від України як суверенної держави провадження прогресивних форм організації і функціонування її економіки. На етапі здійснення реальних кроків на шляху інтеграції у Європейське співтовариство стає актуальним завдання перетворення банківської системи України в ефективну систему акумулювання заощаджень та спрямування їх у найперспективніші сектори економіки.

Виконання цього завдання базується на необхідності зміцнення як всієї банківської системи країни в цілому, так і регіональних банківських систем – її структурних складових, що формують і визначають передумови підвищення загального рівня ефективності банківської системи України, її надійності й стійкості.

Вагомою і визначальною залишається участь самостійних місцевих банків через механізми кредитування у визначенні та реалізації соціальних регіональних програм, будівництві й роботі міської транспортної інфраструктури, активізації кредитування населення. Від колективних зусиль місцевої влади та керівників, засновників і власників самостійних банків залежать результати реалізації регіональних програм розвитку, зростання економічного потенціалу області, відродження й забезпечення подальшого сталого розвитку її промисловості, сільського господарства, торгівлі.

Переважно діяльність самостійних банків забезпечує фінансову підтримку при визначенні загальної стратегії розвитку регіону, впливає на ефективність її реалізації.

Харківський регіон залишається привабливим для присутності банків інших регіонів щодо організації своєї діяльності. Результати дослідження свідчать, що на практиці така ситуація може реально супроводжуватися значним відтоком фінансових ресурсів із регіону за наявності недостатнього рівня забезпечення кредитної підтримки економіки регіону власними самостійними банками.

Потребують відповіді питання щодо доцільності перерозподілу кредитних ресурсів для кредитування бізнесу певних регіонів. На які цілі спрямовуються ресурси і чи повертаються вони в економіку власного регіону?

Як свідчать результати аналізу, більше п'яти останніх років економіка Харківщини динамічно розвивається. Це підтверджують високі темпи економічного зростання. У цьому чималою заслугою є діяльність регіональної банківської системи, яка є посередником у відносинах між суб'єктами економіки.

У 2006 році банківська система Харківської області успішно розвивалася, темпи зростання за більшістю показників були вищі ніж у 2005 році. В області на 01.01.2007 працює 12 банківських установ за участю іноземного капіталу, у тому числі зі 100 % іноземним капіталом – 1 банківська установа, з частковим іноземним капіталом – 11.

Нарощування економічного потенціалу Харківського регіону сприяло розвитку банківської системи та її зміцненню. В умовах економічного зростання області була й залишається провідною роль саме самостійних банківських установ у загальній кількості банків, діючих на її території.

Стабільним за результатами діяльності у 2005-2006 роках залишався рейтинг самостійних банківських установ в порівнянні з іншими регіонами України. За результатами аналітичних досліджень можна зробити такі висновки:

- по-перше, самостійні банківські установи Харківської області, в порівнянні з іншими областями України, відіграють більш значущу роль у фінансуванні розвитку економіки регіону;
- по-друге, результати аналізу свідчать про те, що значна частина кредитних ресурсів самостійних регіонів використовується для кредитування розвитку економіки інших регіонів у наслідок їх відтоку і не використовується як резерв кредитування власної економіки регіону.

Саме у підході до підвищення ефективності функціонування самостійних банків необхідно шукати резерви активізації кредитування регіону. За результатами аналізу щодо порівняння динаміки надходжень фінансових ресурсів у Харківський регіон та їх відтоку в інші регіони України, можна принципово судити про тенденції до втрати резервів фінансування економіки власної області.